

Utskottet för omsorg

KALLELSE/underrättelse till sammanträde

Ledamot som är förhindrad att delta
inkallar ersättare att tjänstgöra

Plats och tid Årholmen, 2021-06-15, klockan 10:00

Ordinarie

Britt-Marie Andrén Karlsson (S)
Hilden Talje (M)
Susanne Gustafsson (L)
Maria Sörkvist (C)
Ragnwi Marcelind (KD)

Ersättare

Eva Skoglund (S)
Hans Pernevik (FO)
Martin Reteike (MP)

	Ärende	Diarienummer	Föredragande
1.	Verksamhetsuppföljning 2021 - Utskottet för omsorg	KS/2021:22	Kl. 10.00-10.30 F. Ristorp
2.	Avgift boendestöd	KS/2021:705	Kl. 10.30-10.45 M. Lundström
3.	Ersättningsmodell Personlig assistans	KS/2021:706	Kl. 10.45-11.00 M. Lundström
4.	Hemmaplanslösningar Sektor omsorg	KS/2020:1478	Kl. 11.00-11.15 L. Gardtman
5.	Sektorns information 2021 - Utskottet för omsorg	KS/2021:21	Kl. 11.15 L. Gardtman
6.	Uppdrag samverkan lärande och omsorg	KS/2020:1479	L. Gardtman
7.	Redovisning av statistikrapport om gynnande beslut som inte verkställts enligt SoL och LSS - Kvartal 1 2021	KS/2021:702	L. Gardtman
8.	Ordförande informerar 2021 - Utskottet för omsorg	KS/2021:20	

Datum
2021-06-08

2(13)

Kommunstyrelsen

ÖRUST KOMMUN

Britt-Marie Andrén Karlsson
Ordförande

Lisa Abrahamsson
Sekreterare

Kommunstyrelsen

Verksamhetsuppföljning 2021 - Utskottet för omsorg, KS/2021:22

Information om familjeenhetens arbete med lagen om utreseförbud.

Kommunstyrelsen

Avgift boendestöd, KS/2021:705

Förslag till beslut

Utskottet för omsorg föreslår Kommunfullmäktige besluta att

1. Införa en avgiftsmodell för boende stöd som innebär en fast avgift per månad med möjlighet att få prova insatsen avgiftsfritt under max två månader
2. Fastställa avgiften år 2021 till 300 kronor
3. Utvärdera effekt och konsekvens av avgiftsmodellen hösten 2022

Sammanfattning av ärendet

Boendestöd är en individuellt behovsbedömd insats enligt socialtjänstlagen, 4 kap § 1, som riktar sig till personer med psykisk, neuropsykiatrisk och eller intellektuell funktionsnedsättning. Även personer med psykisk funktionsnedsättning och samtidigt missbruk (samsjuklighet) kan ha behov av boendestöd.

Boendestödet anpassas till den enskildes behov av och möjligheter att utveckla ett fungerande vardagsliv. Eftersom behoven och önskemålen om stöd ser väldigt olika ut så är boendestöd en insats som har ett mångsidigt innehåll och är individuellt utformat. Boendestöd är en praktisk, pedagogisk och social insats som syftar till att stärka förmågan att klara vardagen i bostaden och ute i samhället. Boendestöd ska präglas av hög grad av delaktighet. Boendestödjaren stödjer den enskilde i att planera, genomföra och att vara delaktig i vardagssysslor och boendestödjaren arbetar med, inte åt, den som behöver stöd.

Enligt 3 kap. 4 § i SoL ska socialnämnden i sin uppsökande verksamhet upplysa om socialtjänsten och erbjuda grupper och enskilda sin hjälp. Kommunen är skyldig att genom uppsökande verksamhet främja goda levnadsförhållanden för personer med psykisk funktionsnedsättning (5 kap. 8 § SoL). Socialstyrelsen anser att kommunernas uppsökande och förebyggande arbete behöver utvecklas för att fler personer med psykisk ohälsa, som har stora och ej tillgodosedda behov ska nås av adekvata insatser.

”Personer med psykisk sjukdom kan ofta ha svårigheter att själv söka den hjälp de behöver. Det uppsökande arbetet är en av grundbultarna för att dessa personer, med många gånger sammansatta behov, ska nås av samhällets utbud av insatser och få möjlighet till delaktighet i samhället. Det uppsökande arbetet kan sägas vara ett verktyg för att sänka trösklarna för människor i riskgrupper för att få hjälp. För unga personer kan arbetet vara av stor betydelse för att förhindra en utveckling av långvarig och allvarlig psykisk sjukdom genom tidig upptäckt och tidigt inledda insatser.”

Kommunstyrelsen

Boendestöd i Orust kommun

Boendestödet lades ner i Orust kommun 2013 och återinfördes igen i december 2021. Brukare som erhåller boendestöd i Orust kommun är personer i ovan nämnda målgrupper.

Verksamheten är fortfarande under uppbyggnad och i dagsläget har 22 personer boendestöd.

Ytterligare 11 personer som idag har hemtjänst väntas succesivt övergå till boendestöd och flera ansökningar är under utredning.

Det har ännu inte fattats beslut om vilken avgift som ska gälla för boendestöd i Orust kommun. Eftersom kommunen under ett antal år inte haft något boendestöd har personer med behov av boendestöd istället erbjudits hemtjänstinsatser. Hemtjänstinsatsen är avgiftsbelagd utifrån nivåer och baseras på inkomst med maxavgiften 2 139 kr.

I kommentarerna till 3 kap § 4 SoL, anges att när det gäller bistånd i form av stöd och hjälp får inte den enskildes ekonomi avgöra om hon eller han ska få de insatser som finns behov av. Enligt 8 kap § 2 SoL har kommunerna dock rätt att ta ut en inkomstbaserad avgift för sådana insatser. Sedan boendestödet upphörde och kommunen istället erbjudit stöd i form av hemtjänst har ett antal personer tackat nej till insatsen, dels på grund av att man inte tycker hemtjänst är det stöd man behöver men också på grund av svag ekonomi och att man inte anser sig ha råd.

Argument för och emot avgift för boende

Det finns argument som talar både för och emot att ta ut en avgift för boendestöd. I 35 av Västra Götalands 49 kommuner är boendestöd gratis och i övriga 14 tar man ut en avgift för boendestöd. I vissa kommuner tar man endast ut en symbolisk summa på 250 kronor per månad och i andra kommuner är det en inkomstbaserad avgift som då kan bli upp till maxavgift 2 139 kronor i månaden. Ett par kommuner har infört en eller två månader avgiftsfritt boendestöd för att personer som har behov men är tveksamma till insatsen ska få möjlighet att prova.

De kommuner som väljer att inte ta ut någon avgift alls för boendestöd uppger som främsta anledning att många väljer bort insatsen trots ett stort behov av stöd. Bedömningen som görs är att det på sikt medför behov av andra, större, insatser som skulle bli en mycket högre kostnad för kommunen. Boendestöd fyller också en förebyggande funktion för personer som till följd av psykisk funktionsnedsättning riskerar att förlora sin bostad. Avgift för boendestöd kan därmed ha en motverkande effekt för kommunens uppsökande och motiverande arbete och kan därmed komma att medföra merkostnader i form av köpta boendeplaceringar.

Kommuner som däremot väljer att ta ut avgift för boendestöd menar att om den ena insatsen är kostnadsbefriad medan den andra är förenad med avgift kan det inte anses förenligt med likabehandling för samtliga kommuninnevanare.

Kommuner som tar ut avgift jämför insatsen med hemtjänst, medan kommuner som inte tar ut avgift jämför med andra insatser som till exempel om en person bor i servicebostad där boendestöd ingår i insatsen eller med beroendestöd som är avgiftsfritt.

Andra argument är att avgiftsbelägga insatsen kan det bidra till att brukare kommer anstränga sig till att själv vara delaktig och aktiv. Risken bedöms även minska att man behåller insatser längre än vad som behövs. Om möjligt en starkare motivation att bli självständig och klara sig utan boendestöd i framtiden. Det kan också stärka individen att ”göra rätt för sig” och bidra till välfärden, vilket är en del i att vara delaktig i samhället.

Verksamhetens förslag

Verksamheten föreslår att erbjuda boendestöd avgiftsfritt under max två månader och därefter en fast avgift på 300 kronor per månad. Det ger möjlighet för personer med behov att få prova boendestöd en period.

Det kan ge bättre förutsättningar för det motivationsarbete som många gånger behövs för att personer med behov ska ta emot boendestöd. Det kan även underlätta det uppsökande och

Kommunstyrelsen

förebyggande arbetet om boendestöd kan erbjudas avgiftsfritt initialt under en kortare period där brukaren kan få information och större inblick i vilket stöd som finns att få.

Att införa en fast avgift per månad oavsett omfattning av insatser bidrar till en större flexibilitet och möjlighet att anpassa stödet utifrån brukarens mående som kan växla och variera över tid.

Det kan jämföras med avgiften för hemsjukvård som också kan variera över tid, allt från dagliga insatser till att bara omfattas av en insats per vecka.

Förslaget är en fast avgift för boendestöd på 300 kronor per månad. Om brukaren har behov av andra insatser räknas avgiften för boendestödet in i maxtaxan. Möjlighet finns att ansöka om avgiftsbefrielse om inkomst saknas. Alternativet att införa samma taxa som hemtjänst kommer sannolikt leda till att fler tackar nej och avböjer insatser trots att personen kan ha mycket stort behov av stöd.

Ekonomi

Avgift för boendestöd innebär ingen större intäkt för kommunen. Förutsatt att 30 brukare betalar en avgift kan kommunens intäkter uppgå till ca 100 000 kr/år.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2021-06-08

Kommunstyrelsen

Ersättningsmodell Personlig assistans, KS/2021:706

Förslag till beslut

Utskottet för omsorg föreslår Kommunstyrelsen besluta att:

Införa en ny ersättningsmodell för timersättning personlig assistans LSS där;

1. ersättningsnivån för personlig assistans fastställs för varje enskilt ärende
2. ett schablonbelopp fastställs årligen från och med 2021-09-01 enligt bilaga 1, baserat på verksamhetens kostnader för personlig assistans enligt 9 § 2 LSS gällande ersättning för ärenden som inte kan prövas ersättningsmässigt på grund av bristande underlag.

Sammanfattning av ärendet

Personer med omfattande funktionshinder som behöver hjälp med sina grundläggande behov kan beviljas personlig assistans. Personlig assistans finns dels med statlig ersättning enligt 51 kap. Socialförsäkringsbalken och dels kommunal ersättning enligt LSS.

Enligt 9 § 2 LSS har kommunen ansvaret för personlig assistans eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans. Med skäliga kostnader avses samma slags kostnader som i den statliga assistansersättningen, dvs. normala lönekostnader och vissa administrativa kostnader. Något schablonbelopp per timme – liknande Försäkringskassans assistansersättning enligt 51 kap. Socialförsäkringsbalken finns inte för LSS. För personlig assistans med kommunal ersättning beslutar kommunen om antalet timmar och timersättningens storlek.

Varje kommun har alltså egen beslutanderätt över vad som utgör skäliga kostnader enligt 9 § 2 LSS. Detta följer av en prejudicerande dom från Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 2016 ref.87). Med ledning av domen har Orust kommun möjlighet att bestämma vilket schablonbelopp som ska gälla enligt 9 § 2 LSS.

Idag ger Orust kommun samma ersättning till utförare av personlig assistans om beslut fattats enligt 9 § 2 LSS som Försäkringskassan betalar när det gäller assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken. För 2021 är Försäkringskassans schablon 315 kr per timme. Sektor Omsorg föreslår ett förändrat arbetssätt där ett årligt schablonbelopp för timpris fastställs, enligt bilaga 1.

Juridisk bedömning

Förslaget ligger i linje med HFD 2016 ref. 87 och 9 § 2 LSS gällande varje kommuns rättighet att fastställa ersättningsnivån för personlig assistans utifrån skäliga kostnader.

Bakgrund

Orust kommun ger idag samma ersättning till utförare av personlig assistans oavsett om beslutet fattats enligt 9 § 2 LSS eller om det är assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken.

Regeringen fastställer årligen ett schablonbelopp för personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken. För 2020 är schablonbeloppet 315 kr per timme. När det gäller beslut om ersättning enligt 9 § 2 LSS har varje kommun egen beslutanderätt utifrån HFD 2016 ref. 87

Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar att kommunen, för att kunna ta ställning till ett ersättningsanspråk, måste kunna kräva att varje assistansföretag lämnar in underlag som möjliggör en bedömning av kostnadernas storlek och skälighet. Med ledning av domslutet har Orust kommun möjlighet att frånga dagens schablonbelopp för beslut enligt 9 § 2 LSS som inte

Kommunstyrelsen

behöver vara samma timpris som den statliga assistansersättningen. I stället kan en bedömning göras som baseras på de inkomna underlagen.

Enligt HFD 2016 ref. 87 omfattar kommunens ersättningskyldighet samma slags kostnader som den statliga assistansersättningen ska täcka och schablonbeloppet kan därmed tjäna till viss ledning vid bedömningen av kostnadernas skälighet.

Det föreligger betydande skillnader mellan assistansersättning som beslutas av Försäkringskassan enligt socialförsäkringsbalken och ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans, som beslutas av kommunens biståndshandläggare enligt 9 § 2 LSS. Försäkringskassan utreder och fattar beslut om ärenden där brukarna har omfattande omsorgsbehov.

Kommunen utreder och fattar beslut i mindre omfattande ärenden. Under Försäkringskassans utredningstid kan kommunen fatta beslut även för större ärenden som då också kan ha högre kostnader för utförandet.

Flera kommuner har efter den prejudicerande domen övergått till att anpassa ersättningen till skäliga kostnader för utförandet av ärenden enligt 9 § 2 LSS

Verksamhetens bedömning

Genom att anpassa ersättningsmodellen till HFD 2016 ref. 87 kommer kommunens ersättning för personlig assistans enligt 9 § 2 LSS att anpassas till de faktiska kostnaderna.

Att ersättningen anpassas till skäliga kostnader bedöms inte påverka brukaren. Det administrativa arbetet kan komma att påverkas något men antalet ärenden är relativt få och det förändrade arbetssättet kommer inte att leda till högre administrativa kostnader.

Genom den föreslagna ersättningsmodellen kan verksamheten kvalitetssäkra att Orust kommun betalar ut ersättning till privata utförare utifrån faktiska och redovisade kostnader.

Tillämpning

Individuell prövning av ersättningsnivån genomförs i varje ärende enligt 9 § 2 LSS när tillräckligt beslutsunderlag inkommer från anordnare/företag. Bedömningen som genomförs baseras på faktiska lönekostnader inklusive semesterersättning och personalomkostnader. Övriga kostnader läggs som ett påslag i procent och placeras inom Försäkringskassans procentpåslag för följande kostnader: utbildningskostnader, assistansomkostnader, arbetsmiljö- och personalomkostnader samt administration (se Försäkringskassans vägledning 2003:6 Assistansersättning).

Om tillräckligt underlag för prövning inte inkommer används kommunens beräknade schablonbelopp som utgår från skäliga kostnader för området som justeras en gång per år.

Genomförandet innebär ett förändrat arbetssätt med årlig anpassning till kostnadsläget för varje individärende samt beslut om nytt schablonbelopp för påföljande kalenderår.

Ekonomisk bedömning

Förslaget innebär att ersättningen för utförare av personlig assistans enligt 9 § 2 LSS anpassas till kostnader för utförandet. I praktiken kommer det att innebära minskade kostnader för kommunen då ersättningen anpassas till skäliga kostnader.

En uppskattning är att Orust kommun kan minska ersättningskostnaderna med ca 300 000 kronor, utifrån nu kända ärenden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse med bilaga daterad 2021-06-08

Kommunstyrelsen

Hemmaplanslösningar Sektor omsorg, KS/2020:1478

Information om arbetet med hemmaplanslösningar.

Kommunstyrelsen

Sektorns information 2021 - Utskottet för omsorg, KS/2021:21

Sektorschef informerar om aktuella händelser.

Kommunstyrelsen

Uppdrag samverkan lärande och omsorg, KS/2020:1479

Information om uppdrag samverkan sektor lärande och sektor omsorg.

Kommunstyrelsen

Redovisning av statistikrapport om gynnande beslut som inte verkställts enligt SoL och LSS - Kvartal 1 2021, KS/2021:702

Förslag till beslut

Utskottet för omsorg föreslår Kommunfullmäktige besluta att:

Godkänna statistikrapport kvartal 1 2021 för ej verkställda beslut enligt rapporteringsskyldighet till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Sammanfattning av ärendet

Orust kommun ska, enligt Sveriges Kommuner och Landstings cirkulär 2006:35, till Socialstyrelsen och kommunens revisorer rapportera alla gynnande beslut om bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL och beslut enligt 9 § LSS en gång per kvartal som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet, beslut som har verkställts efter tre månader eller där det har skett avbrott i verkställigheten på nytt inom tre månader från dagen från avbrottet.

Rapportering kvartal 1 2021, SoL och LSS

Verksamhetsområde	Antal beslut ej verkställda inom 3 mån.	Beslut verkställt efter 3 mån.	Totalt rapporterade/ verksamhet
Socialpsykiatri (SoL)	3	3	6
Äldreomsorg (SoL)	13	4	17
Individ- och familjeomsorg (SoL)	0	0	0
Stöd och omsorg (LSS)	11	1	12

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse med bilaga daterad 2021-06-08

Beslutet skickas till

Sektor omsorg

Datum
2021-06-08

13(13)

Kommunstyrelsen

Ordförande informerar 2021 - Utskottet för omsorg, KS/2021:20